

Markkinaratkaisut / Sonkeri Hanni

11.6.2020

Julkinen

Varttitaseen seurannan suunnittelutyöryhmän kokous 11.6.2020

Aika Torstai 11.6.2020 klo 9.00-11.00

Paikka Etäkokous

Läsnä Samuli Saine, Smart Energia
 Olli Taipale, Energiavirasto
 Jari Rusanen, Loiste
 Kari Penttala, Seiverkot
 Jouni Anttila, Gasum
 Jari Aurojärvi, Power-Deriva
 Pasi Kuokkanen, Elfi
 Jukka-Pekka Rantakokko, UPM
 Jonni Laine, eSett

Pasi Lintunen, Fingrid Datahub
Janne Heikka (pj.), Fingrid
Hanni Sonkeri (siht.), Fingrid

Poissa Mikko Salminen, Axpo
 Tom Backman, Fortum
 Jani Piipponen, Fingrid
 Maria Joki-Pesola, Fingrid

1 Kokouksen avaus

Kokous avattiin klo 9.02.

2 Verkonhaltijoiden siirtymissuunnitelma

Janne Heikka piti esityksen verkonhaltijoiden siirtymissuunnitelmasta. Ennen itse siirtymissuunnitelman läpikäyntiä nostettiin esille terminologian tarkennus. Tarvitaan toimialalla ymmärrettävä termi, joka kuvaa kaikkia niitä eri verkkojen haltijoita, joita siirtymissuunnitelma koskettaa. Ehdotukseksi nousi *mittausaluevastuullinen*, joka siis kattaa niin verkonhaltijat (mm. jakeluverkonhaltijat ja suurjännitteiset verkonhaltijat) kuin muut mittausvastuulliset toimijat.

Mittausaluevastuullisille tullaan lähettämään saatekirje, joka taustoittaa siirtymissuunnitelmaa ja ohjeistaa sen tekoa. Vastuu siirtymissuunnitelman teosta on mittausaluevastuullisella, mutta toistaiseksi on ehdotettu, että mittausaluevastuullinen voi ulkoistaa siirtymissuunnitelman teon erilliselle palveluntarjoajalle. Tarkemmat yksityiskohdat ulkoistamiselle (mm. digitaalisen allekirjoituksen käyttö) tulee selventää.

Siirtymissuunnitelmassa varttiin vaaditaan niin perustietoja mittausalueista, mittausaluevastuullisista ja vastaajista kuin tarkempaa tietoa 15 minuutin energiamittaukseen siirtymisestä sekä mittauksien raportoinnista Datahubiin ja eSettiin. Perustietojen täyttäminen tullaan mahdollistamaan excel-pohjaisen taulukon muodossa, jos tälle ei ole teknisiä toteutusesteitä. Tällöin vastaaja voisi täyttää tiedot excel-taulukkoon ja viedä taulukon suoraan seurantajärjestelmään. Perustiedoissa vaaditaan, että vastaaja listaa kaikki mittausaluevastuullisen mittausalueet sekä niiden yksityiskohtaisemmat tiedot. Alustavana suunnitelmana on, että mittauksen raportoinnissa vastauksia ei tarvitse enää eritellä mittausalueittain, vaan raportoitavat mittaukset ovat yhteenlaskettu saman mittausaluevastuullisen mittausalueiden osalta.

Esiin tuotuja kommentteja esitetystä siirtymissuunnitelmasta:

- Mittausaluevastaavien yhteystietojen osalta heräsi keskustelua siitä, millä tasolla yhteystiedot tulisi antaa. Datahubin kokemusten perusteella olisi kannattavaa kerätä myös yhteyshenkilöiden puhelinnumerot ja sähköpostit, jotta yhteydenotto helpottuu. Fingridin järjestelmissä olevat yhteystiedot saattavat erota siirtymissuunnitelman yhteydessä annettavista yhteystiedoista.
- Perustietojen osalta kohtaan "vastaajan rooli suhteessa kyseiseen mittausalueeseen" ehdotettiin muutosta "vastaajayrityksen rooli suhteessa kyseiseen mittausalueeseen".
- Muilla verkoilla, kuten tehdasverkoilla ja tuotantoverkoilla, saattaa olla mittauksia, jotka raportoidaan niin Datahubiin kuin eSettiin. Mittauksen raportointi tulisi luokitella nykyisten kahden luokan (Datahubiin raportoitavat ja eSettiin raportoitavat) sijaan kolmeen eri luokkaan, jotta raportointi olisi selkeämpää eikä verkkojen kokonaismäärää tulkittaisi väärin. Kolmantena raportointiluokkana olisi siis ne mittaukset, jotka raportoidaan niin Datahubiin kuin eSettiin. Raportointiin tarvitaan selkeät ohjeet, jotta yksittäisiä mittauksia ei raportoida useampaan kertaan, ja jotta mittauksen raportointi on yhdenmukaista.

Markkinaratkaisut / Sonkeri Hanni

11.6.2020

Julkinen

- Mittausten raportoinnista heräsi myös kysymys voimalaitosalueen sisäisistä mittauksista: pitääkö näitä sisäisiä mittauksia mitata erikseen vartissa tuotantoverkon rajapistemittausten lisäksi? Keskustelu jäi vielä auki, ja asiaan tullaan palamaan.
- eSettiin raportoitavien mittausten osalta pyydettiin selkeämpää viestintää siitä, että eSettiin raportoitavat rajapistemittaussummat pysyvät ennallaan. Nyt raportointiohjeista voi tulkita, että varttitaseen myötä eSettiin tulisi toimittaa uusia mittauksia, joita nyt ei toimiteta.
- Eri mittausalueiden tilanne varttitaseen osalta saattaa olla hyvinkin erilainen, minkä takia nostettiin esille huoli siitä, että nykyinen seurantataso ei välttämättä riitä antamaan kuvaa eri mittausalueiden tilasta. Pohdittiin sitä, että pitäisikö mittausten raportointi kuitenkin toteuttaa mittausalueittain eikä ainoastaan mittausaluevastaavittain. Tämä antaa paremman kokonaiskuvan varttimittauksiin siirtymisestä, mutta samalla se tekee toimijalle raportoinnista huomattavasti raskaampaa. Jos mittausaluekohtaiseen raportointiin päädytään, raportointi pitää mahdollistaa kootusti excel-taulukkopohjaisesti, jotta se pystytään pitämään mahdollisimman kevyenä vastaajille.
- Kokonaisuudessaan esitelty suunnitelma sai positiivista vastaanottoa.

Sovittiin, että seuraavassa varttitaseen seurannan suunnittelutyöryhmän kokouksessa esitetään ensimmäinen lopullinen versio siirtymissuunnitelmasta. Seurantaryhmän tulee hyväksyä siirtymissuunnitelma ennen kuin se esitellään eteenpäin varttitaseen referenssiryhmässä.

3 Seuranta- ja viestintäohjelma

Janne Heikka esitteli varttitaseen seuranta- ja viestintäohjelmaa. Esityksessä kuvattiin niin seurannan kuin viestinnän aikataulua vuoden 2021 alusta varttitaseen käyttöönottoon asti. Seuranta tullaan kohdistamaan vain mittausaluevastaaville. Viestintäohjelma kohdistetaan kaikille toimijoille. Seuranta- ja viestintäohjelma on tarkoitus saada valmiiksi vuoden 2020 lopussa, jotta alkuvuonna 2021 asetusmuutosten ja varttitaseen käyttöönottopäivämäärän varmentuessa suunnitelma seurannan ja viestinnän osalta on selvä ja seuranta voidaan aloittaa saman tien. Viestintä pyritään aloittamaan jo vuoden 2020 loppupuolella järjestämällä webinaari tai workshop mittausaluevastaaville.

Esitetyn aikataulun mukaisesti asetusmuutosten ja varttitaseen käyttöönottopäivämäärän varmistuessa alkuvuonna 2021 mittausaluevastaavilla on noin puoli vuotta aikaa tehdä siirtymissuunnitelma. Tällöin on myös erittäin tärkeää viestiä toimialalle aikatauluista sekä sen vaikutuksesta toimialalle. Seuranta tullaan tekemään noin kerran puolesta vuodessa. Myös viestintää pyritään tekemään puolen vuoden välein ajankohtaiswebinaarien kautta. Seurannan suunnitteluun on tärkeää ottaa mukaan myös varttitaseen käyttöönoton jälkeinen aika ja pohtia esimerkiksi tilannetta, jossa toimija ei ole tehnyt veloitettuja muutoksia.

Seuranta- ja viestintäohjelmat herättivät paljon keskustelua.

Esiin tuotuja kommentteja seurannasta ja viestinnästä:

- Koetaan hyvänä, että esitetyn viestintäsuunnitelman mukaisesti viestintää on runsaasti ja tarpeeksi usein.
- Toivotaan enemmän julkaisuja aikatauluista ja aikataulujen vaikutuksista sidosryhmiin – mitä muutoksia on luvassa ja mitä tämä tarkoittaa toimijoille.
- Viestinnän osalta nähtiin tarpeellisena huomioida myös muut osapuolet kuin esityksessä mainitut (mittausaluevastuulliset, tasevastaavat, myyjät, sähköntuottajat ja sähkön kuluttajat). Esimerkiksi aggregaattorit ja balance service providerit (BSP:t) nähtiin tärkeinä osapuolia viestinnän kannalta.
- Myös yleinen viestintä nähdään tarpeellisena. Toimialalle kohdennetun viestinnän lisäksi olisi tärkeää olla erikseen yleistä viestintää kaikille, jossa muun muassa terminologia on ymmärrettävämmässä muodossa. Esimerkiksi tavallinen sähkönkuluttaja tulee ottaa huomioon yleisen viestinnän kautta. Yleinen viestintä mahdollistuu osittain Energiateollisuuden viestinnän kautta – yhteistyö Fingridin ja Energiateollisuuden välillä tärkeä.
- Yleisiä tilannekatsauksia (kaikille asiasta kiinnostuneille) projektin varrella tulee olla.
- Yleinen ja aikainen viestintä nähtiin tärkeänä myös kuluttaja-asiakkaiden ja energiayhteisöjen osalta. On tärkeää, että he ovat tietoisia mahdollisista muutoksista mahdollisimman aikaisin. Varttitase koskettaa monia eri tahoja ja monet eri ryhmät työskentelevät teeman parissa, joten avoin ja ajankohtainen viestintä joka suuntaan on erittäin tärkeää.
- Viestinnän tarvetta vuonna 2021 korostettiin. Todettiin, että jos viestintä on silloin hyvälaatuista ja kattavaa, niin viestintää ei tarvita niin paljon vuosien 2022 ja 2023 aikana. Alkuvaiheen viestintä on ehdottoman tärkeää.
- Yleinen webinaari käyttöönottopäivämäärän ja asetusten julkaisun jälkeen nähdään tärkeänä. On tärkeää informoida muun muassa siitä mitä lainsäädäntöä tulee ja miten mittaukset käsitellään taseselvityksessä ja kaupankäynnissä (teho vs. energia).
- Mittausaluevastuullisille tulee järjestää webinaari, jossa ohjeistetaan siirtymissuunnitelman teko. Lisäksi tulisi järjestää ajankohtaistilaisuus, jossa käydään tilannekatsaus siirtymissuunnitelmista, ja jossa voi esittää pinnalle nousseita kysymyksiä.
- Kohdennetut webinaarit eri toimijoille (mm. myyjät, tuottajat, kuluttajat, tasevastaavat) nähdään tärkeänä.
- Korostettiin myös kirjallista viestintää webinaarien lisäksi. Varttitaseeseen liittyvä ohjeistus tulee tehdä osapuoliryhmittäin ja se tulee olla helposti löydettävissä. Kirjalliseksi viestintäkanavaksi ehdotettiin muun muassa yhtenäistä web-sivua, josta löytyy tarvittavat tiedot ja materiaalit sekä ajankohtaiset tapahtumat. Web-sivulta tulisi olla mahdollista tilata kohdennetut uutiset suoraan sähköpostiin.

Markkinaratkaisut / Sonkeri Hanni

11.6.2020

Julkinen

- Tuotiin esille kysymys viestinnän kielestä – onko suomen kieli riittävä viestintäkieli vai pitäisikö viestiä myös englannin kielellä? Nostettiin esimerkkinä pilotit, joissa on ollut usein myös muunkielisiä toimijoita mukana. Pohjoismaisesti olisi hyvä saada yhteinen englanninkielinen infopaketti. Tämä ei kuitenkaan välttämättä ole riittävä, sillä se ei toisi kansallisia eroja ilmi.
- Myös ajankohtaiskatsaukset eri Pohjoismaiden tilanteesta koetaan mielenkiintoisina. NBM-hankkeen alle on tulossa työryhmä, jossa seurataan varttitaseen etenemistä koordinoitusti pohjoismaisesti.
- Lisäksi toivottiin tietoa myös varttitaseen vaikutuksista TSO:n markkinoilla. Toivotaan kansallista roadmap:ia, jossa tulisi selkeämmin selville virstanpylväät, jotka vaativat markkinatoimijoilta toimia. Toivotaan tietoa esimerkiksi mFRR-markkinamuutoksista ja muutosvaatimuksista markkinaosapuolille.

4 Muut asiat

Syksyllä tullaan näillä näkymin järjestämään vielä ainakin kaksi kokousta. Seuraavassa kokouksessa käsitellään lopullista ehdotusta siirtymissuunnitelmasta. Lisäksi kokouksessa tullaan esittämään luonnos viestintäsuunnitelmasta. Siirtymissuunnitelman ja viestintäsuunnitelma päivityksessä huomioidaan kokouksessa käyty keskustelut.

Varttitaseen referenssiryhmään on tulossa muutoksia syksyllä. Referenssiryhmä tulee jatkossa toimimaan kansallisen tasehallintahankkeen referenssiryhmänä, jossa käsitellään varttitaseen lisäksi muun muassa 1-tasemallia ja eri reservimarkkinoita.

Tavoitteena järjestää seuraava kokous elo-syyskuun vaihteessa. Tarkemmasta ajankohdasta lähetetään Doodle-kysely.